

Sygn. akt III AUa 901/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 stycznia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Maria Michalska-Goźdź
Sędziowie:	SSA Ewa Cyran (spr.) SSA Hanna Hańczewska-Pawłowska
Protokolant:	inspektor ds. biurowości Karolina Majchrzak

po rozpoznaniu w dniu 8 stycznia 2013 r. w Poznaniu

sprawy z odwołania **B. H.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P.**

o podleganie ubezpieczeniu społecznemu

na skutek apelacji pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział

w P.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu

z dnia 15 maja 2012 r. sygn. akt VIII U 1197/10

oddala apelację.

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. decyzją z dnia 11.03.2010r. stwierdził, że B. H. z tytułu prowadzenia działalności pozarolniczej podlegała obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od 16.09.2008r. do 15.09.2009r., dobrowolne ubezpieczenie chorobowe w tym okresie nie powstało oraz określił podstawę wymiaru składek za sporny okres w kwotach szczegółowo wymienionych w decyzji.

Decyzją z dnia 21.05.2010r. zmienił powyższą decyzję w ten sposób, że stwierdził, iż odwołująca z tytułu prowadzenia działalności pozarolniczej podlegała obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym w okresie od 16.09.2008r. do 31.03.2009r., dobrowolne ubezpieczenie chorobowe w tym okresie nie powstało oraz określił podstawę wymiaru składek za wymieniony okres w określonych kwotach.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 15.05.2012r. zmienił zaskarżoną decyzję o tyle, że stwierdził, iż odwołująca podlegała z tytułu pozarolniczej działalności gospodarczej obowiązkowym ubezpieczeniom

społecznym emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od 16.09.2008r. do 31.10.2009r. (pkt.1 wyroku), natomiast nie podlegała tym ubezpieczeniom w okresie od 01.11.2008r. do 31.03. 2009r. i od dnia 01.04.2009r. do dnia 15.09.2009r., w pozostałej części odwołanie oddalił (pkt.2 wyroku).

Podstawę rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia faktyczne i argumentacja prawna:

Odwołująca B. H. (ur. (...)) z zawodu jest ogrodnikiem i sprzedawcą. W okresie od 16.09.2008r. do 15.09.2009r. była wpisana do ewidencji działalności gospodarczej prowadzonej przez Prezydenta Miasta P.. Przedmiotem działalności m.in. była sprzedaż hurtowa owoców i warzyw oraz sprzedaż detaliczna pozostałych wyrobów prowadzona na straganach i targowiskach. Wykonywana działalność nie przynosiła zysków, stąd po okresie nie dłuższym niż 6 tygodni odwołująca zrezygnowała z dalszego jej wykonywania. Nie dopełniła jednak formalności związanych z zaprzestaniem wykonywania działalności, dopiero od dnia 02.03.2009r. zgłosiła jej zawieszenie na okres 2 lat - do dnia 01.03.2011r.

Wykreślenie z ewidencji działalności gospodarczej nastąpiło z dniem 16.09.2009r. W toku weryfikacji zgromadzonych danych organ rentowy ustalił, że odwołująca nie dokonała zgłoszenia płatnik składek oraz nie zgłosiła się do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego.

Mimo wezwania pozwanego, odwołująca nie dokonała obowiązkowych zgłoszeń z powodu nierentowności prowadzonej działalności.

Sytuacja materialna odwołującej powodowała, że korzystała ona ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej w K. do 2004r. oraz Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w P. w okresie od 01.06.2007r. do 20.06.2011r.

Sąd Okręgowy na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego uznał, iż przedmiot sporu w rozpoznawanej sprawie sprowadzał się do ustalenia, czy odwołująca w okresie od 16.09.2008r. do 31.03.2009r. podlegała obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia działalności pozarolniczej.

W ocenie Sądu odwołująca faktycznie prowadziła działalność gospodarczą – stragan z owocami na terenie Rynku (...) maksymalnie przez okres 6 tygodni od 16.09.2008r. do 31.10.2008r., co wynika z zeznań świadka W. S., który jest dla odwołującej osobą obcą i nie miał interesu by przedstawiać stan faktyczny niezgodnie z prawdą.

Od 01.11.2008r. do 31.03.2009r. odwołująca nie podjęła żadnych działań związanych z prowadzeniem działalności, nie wykazywała żadnej aktywności i nie miała na celu uzyskania jakiegokolwiek zysku. Działalność mimo formalnego zarejestrowania nie przynosiła żadnych zysków, nie posiadała cech zorganizowania ani ciągłości, a bez tych działań nie można zakwalifikować jako działalności gospodarczej (w tym miejscu powołano wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w P. z dnia 28.04.2009r. III SA /Po 374/08).

Odwołująca w Urzędzie Skarbowym nie zgłaszała zawieszenia prowadzonej działalności, ale to nie przesądza, że faktycznie ją prowadziła. Z informacji uzyskanej z Urzędu Skarbowego (...) wynika, że odwołująca złożyła deklarację podatkową za 2008r. z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej, w której wykazała przychód w kwocie 0,00 zł.

Sąd podkreślił, że dla uznania określonej działalności za działalność gospodarczą konieczne jest łącznie zaistnienie trzech cech funkcjonalnych: zarobkowości, zorganizowania formalnego (wyboru formy prawnej przedsiębiorczości) oraz ciągłości. Brak którejkolwiek z nich świadczy o tym, że dana działalność nie może być zakwalifikowana do kategorii działalności gospodarczej. Sąd I instancji przywołał w swoich rozważaniach wyrok Sądu Najwyższego, że osobą podlegającą ubezpieczeniom społecznym jest osoba, która faktycznie prowadzi działalność gospodarczą oraz, że udokumentowana i usprawiedliwiona przerwa w jej prowadzeniu uzasadnia zwolnienie przedsiębiorcy z obowiązku opłacania składek za okresy tych przerw oraz podlegania ubezpieczeniu społecznemu.

Granice czasowe podlegania ubezpieczeniom społecznym osób prowadzących działalność gospodarczą określa art. 13 ust.4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Natomiast wpis do ewidencji działalności gospodarczej uzasadnia domniemanie prawne oraz faktyczne prowadzenie działalności gospodarczej.

Domniemanie ma znaczenie dowodowe i może być obalone. Uprawdopodobnienie faktycznego zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej wymaga przedstawienia stosownych dowodów przez stronę.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję i stwierdził, że odwołująca podlegała obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia działalności pozarolniczej w okresie od 16.09.2008r. do 31.10.2008r., natomiast nie podlegała tym ubezpieczeniom w okresie od 01.11.2008r. do 02.03.2009r.

W pozostałej części, to jest w zakresie podlegania przez odwołującą obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym za okres od dnia 01.11.2008r. do dnia 31.03.2009r. oddalił odwołanie.

Powyższy wyrok w części dotyczącej nie podlegania odwołującej obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej w okresie od 01.11.2008r. do 31.03.2009r. i od 01.04.2009r. do dnia 15.09.2009r. zaskarżył organ rentowy zarzucając :

- naruszenie prawa materialnego art.6 ust.1 pkt.1 i 5 oraz art.13 pkt.4 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2007r. Nr 11, poz. 74) w związku z art.2 ustawy z dnia 02.07. 2004r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. 2004r. Nr 173, poz.1807 ze zm.) poprzez przyjęcie, iż odwołująca B. H. nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od dnia 01.11.2008r. do 31.03.2009r. i od 01.04.2009r. do dnia 15.09 2009r.,

- naruszenie treści art. 233 § 1k.p.c. polegające na przekroczeniu granicy swobodnej oceny dowodów przez uznanie, że odwołująca nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od 01.11.2008r. do dnia 31.03.2009r. i od dnia 01.04.2009r. do 15.09.2009r.

Wskazując na powyższe pozwany organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania od decyzji z dnia 11.03.2010r. zmienionej decyzją z dnia 21.05.2010r. oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje.

W uzasadnieniu apelacji organ rentowy podkreślił, że odwołująca figurowała w ewidencji działalności gospodarczej jako przedsiębiorca, a zatem posiadała zewnętrzne przymioty przedsiębiorcy. Osoba wpisana do ewidencji jest traktowana jak osoba prowadząca działalność gospodarczą.

Zdaniem strony apelującej Sąd Okręgowy błędnie przyjął, że odwołująca we wskazanym okresie nie podjęła żadnych działań związanych z prowadzeniem działalności.

SĄD APELACYJNY ZWAŻYŁ, CO NASTĘPUJE:

Apelacja nie zawiera usprawiedliwionych podstaw i dlatego podlega oddaleniu.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd Okręgowy przeprowadził wystarczająco wnikliwe postępowanie dowodowe, zebrany materiał poddał ocenie z zachowaniem granic swobodnej oceny dowodów przewidzianej przez art. 233 § 1 k.p.c. Na tej podstawie poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne, które Sąd Odwoławczy w pełni podziela i przyjmuje za własne bez potrzeby ponownego ich przytaczania.

W świetle powyższego zarzuty apelacji nie mogły prowadzić do zmiany zaskarżonego wyroku.

Przed wszystkim podkreślić należy, iż z art.233 § 1 k.p.c. wynika, że Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału.

Skuteczne postawienie zarzutu naruszenia przez sąd art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu (por. orz. Sądu

Najwyższego z dnia 06.11.1998r., II CKN 4/98, niepubl., orz. SN z dnia 10.04.2000r. V CKN 17/2000 OSNC 2000 Nr 10, poz.189).

Jak z kolei, wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 25.11. 2003r. sygn. akt II CK 293/02 naruszenie tego przepisu może polegać na dokonaniu przez sąd oceny dowodów z naruszeniem zasad określonych w tym przepisie. Prawidłowe postawienie takiego zarzutu wymaga zatem wskazania konkretnego dowodu przeprowadzonego w sprawie, którego zarzut ten dotyczy i podania, w czym skarżący upatruje wadliwą ocenę.

Apelacja w zakresie podnoszonego zarzutu nie podaje żadnej argumentacji, na potwierdzenie swego stanowiska. Ogranicza się jedynie do stwierdzenia, że Sąd Okręgowy bezpodstawnie uznał, że odwołująca w spornym okresie przy braku podejmowania jakichkolwiek działań związanych z działalnością gospodarczą nie powinna podlegać obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym.

Zdaniem skarżącego, odwołująca nie przedstawiła powodu, który uzasadniał stanowisko, iż w spornym okresie zaprzestała prowadzenia działalności.

Wywody pozwanego w tym zakresie nie zasługują na uwzględnienie.

Zgodnie z art.6 ust.1 pkt.5 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym emerytalnemu i rentowym podlega osoba prowadząca działalność gospodarczą. Z kolei z art. 13 pkt. 4 powołanej ustawy wynika, że osoby prowadzące działalność gospodarczą podlegają tym ubezpieczeniom od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania jej wykonywania, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona.

Trafnie uznał Sąd Okręgowy powołując się w tym względzie na utrwalone, jednolite orzecznictwo sądowe, że obowiązek ubezpieczenia wynika z faktycznego prowadzenia działalności. Natomiast kwestie związane z formalnym zarejestrowaniem, wyrejestrowaniem, czy zgłaszaniem przerw w tej działalności mają znaczenie w sferze dowodowej, nie przesądzają same w sobie o podleganiu obowiązkowi ubezpieczenia społecznego.

Osoby faktycznie nie prowadzące takiej działalności nie podlegają ubezpieczeniu społecznemu, nawet jeżeli dokonały wpisu do ewidencji działalności gospodarczej. Informacje zgłaszane w organie ewidencyjnym o rozpoczęciu i zakończeniu wykonywania działalności gospodarczej mają niewątpliwie znaczenie w sferze dowodowej, bowiem prowadzą do domniemania, że stan faktyczny kształtuje się tak, jak to wynika z ewidencji działalności gospodarczej. Domniemanie to może być obalone w postępowaniu sądowym, a ciężar udowodnienia, że ewidencja nie odzwierciedla rzeczywistego stanu rzeczy, spoczywa na stronie, która z tej okoliczności wywodzi skutki prawne.

O zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej decyduje faktyczne zaprzestanie tej działalności.

W świetle powyższych rozważań nie ulega wątpliwości że Sąd Okręgowy w oparciu o ustalony stan faktyczny w ramach swobodnej oceny dowodów zasadnie przyjął, że odwołująca w okresie od 01.11.2008. do 31.03.2009r. i od 01.04.2009r. do dnia 15.04.2009r. nie wykonywała działalności i w efekcie nie powinna podlegać obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym.

Odwołująca przedstawiła dowody na to, że w spornym okresie rzeczywiście nie wykonywała działalności gospodarczej, nie podejmowała żadnych działań świadczących o prowadzeniu działalności na targowisku i sprzedaży owoców, warzyw. Wynika to nie tylko z jej twierdzeń, ale także z zeznań świadka W. S., deklaracji podatkowej za 2008r., faktu korzystania z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego trzeba mieć na uwadze to, że pierwszy z okresów zaprzestania wykonywania działalności przez odwołującą przypada na okres jesienno-zimowy. Rodzaj prowadzonej działalności, pora roku oraz fakt, że odwołująca jest matką samotnie wychowującą dwójkę małoletnich są okolicznościami, których nie można pomijać przy ocenie wiarygodności twierdzeń ubezpieczonej.

Odnosnie drugiego okresu, Sąd I instancji przyjął, iż bezspornym było, że odwołująca od 01.04.2008r. nie wykonywała działalności z powodu jej zawieszenia. Taki stan rzeczy istniał do momentu wykreślenia działalności z ewidencji działalności gospodarczej dniu 15.09. 2009r.

Sąd Okręgowy oparł się w tym zakresie na dokumencie załączonym przez odwołującą do odwołania, mianowicie informacji z Urzędu Miasta P. z dnia 02.03.2009r. o zawieszeniu wykonywania działalności gospodarczej na okres od 02.03.2009r. do 01.03.2011r. (k. 3 akt sądowych) z tym, że w dniu 15.09.2009r. nastąpiło wykreślenie z ewidencji.

Biorąc pod uwagę całokształt okoliczności rozpoznawanej sprawy należało uznać rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego za odpowiadające prawu i zgodzić się z Sądem Okręgowym, że odwołująca udowodniła faktyczne zaprzestanie prowadzenia działalności gospodarczej w spornych okresach.

Kierując się powyższymi względami Sąd Apelacyjny z mocy art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

/SSA Hanna Hańczewska-Pawłowska/ /SSA Maria Michalska-Goźdź/ /SSA Ewa Cyran/